

Suvestinė redakcija nuo 2019-04-26

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [154-6996](#), i. k. 1092250ISAK00V-1054

Nauja redakcija nuo 2019-04-26:

Nr. [V-493](#), 2019-04-24, paskelbta TAR 2019-04-25, i. k. 2019-06781

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 25:2019
„GYDYTOJAS ANESTEZIOLOGAS REANIMATOLOGAS“ PATVIRTINIMO**

2009 m. gruodžio 21 d. Nr. V-1054
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo 4 straipsnio 4 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 25:2019 „Gydytojas anesteziologas reanimatologas“ (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ALGIS ČAPLIKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 21 d.
įsakymu Nr. V-1054
(Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro 2019 m. balandžio 24 d.
įsakymo Nr. V-493 redakcija)

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 25:2019 GYDYTOJAS ANESTEZIOLOGAS REANIMATOLOGAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 25:2019 „Gydytojas anesteziologas reanimatologas“

(toliau – Lietuvos medicinos norma) privaloma gydytojams anesteziologams reanimatologams, dirbantiems Lietuvoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

2. Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Anesteziologija** – mokslas apie nejautrą.

2.2. **Bendroji nejautra** – dirbtinai sukeltas grįžtamasis centrinės nervų sistemos slopinimas, kai netenkama sąmonės ir jutimų, atsipalaiduoja skersaruožiai raumenys ir iš dalies nuslopinamos vegetacinės funkcijos.

2.3. **Gydytojas anesteziologas reanimatologas** – medicinos gydytojas, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs gydytojo anesteziologo reanimatologo profesinę kvalifikaciją.

2.4. **Gydytojo anesteziologo reanimatologo praktika** – teisės aktų reglamentuota gydytojo anesteziologo reanimatologo, turinčio licenciją verstis medicinos praktika pagal gydytojo anesteziologo reanimatologo profesinę kvalifikaciją, atliekama asmens sveikatos priežiūra nepriklausomai nuo paciento amžiaus.

2.5. **Intensyvioji terapija** – medicinos sritis, apimanti gyvybei pavojingų būklių diagnozavimą ir gydymą naudojant gaivinimo, gyvybinių funkcijų palaikymo bei stebėsenos priemones.

2.6. **Saugi anestezija** – priemonių ir veiksmų, būtinų kokybiškai perioperacinei anesteziologinei priežiūrai užtikrinti, visuma.

2.7. **Reanimatologija** – mokslas apie gyvybinių funkcijų atkūrimą ir palaikymą.

2.8. **Regioninė nejautra** – tam tikros kūno vietos ar srities skausmo malšinimas.

2.9. Kitos šioje Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

3. Gydytojo anesteziologo reanimatologo profesinę kvalifikaciją įgyjama baigus universitetines medicinos studijas ir anesteziologijos reanimatologijos rezidentūrą. Užsienyje įgyta gydytojo anesteziologo reanimatologo profesinę kvalifikaciją pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių profesinių kvalifikacijų pripažinimą, nustatyta tvarka.

4. Teisę verstis gydytojo anesteziologo reanimatologo praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo nustatyta tvarka įgijęs gydytojo anesteziologo reanimatologo profesinę kvalifikaciją ir turintis galiojančią medicinos praktikos licenciją verstis medicinos praktika pagal gydytojo anesteziologo reanimatologo profesinę kvalifikaciją.

5. Gydytojas anesteziologas reanimatologas verčiasi gydytojo anesteziologo reanimatologo praktika Lietuvos Respublikoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti anesteziologijos reanimatologijos paslaugas ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teikti ir gydytojas anesteziologas reanimatologas.

6. Gydytojas anesteziologas reanimatologas dirba savarankiškai, anesteziologijos reanimatologijos paslaugas teikia visų amžiaus grupių pacientams, bendradarbiaudamas su sveikatos priežiūros specialistais ir kitais specialistais.

7. Gydytojas anesteziologas reanimatologas vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma, tarptautiniais dokumentais, asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis ir savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

8. Gydytojas anesteziologas reanimatologas turi teisę:

8.1. verstis gydytojo anesteziologo reanimatologo praktika teisės aktų nustatyta tvarka;

8.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

8.3. išduoti medicininius ar sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

8.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

8.5. atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

8.6. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

8.7. tvarkyti paciento duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, vykdant Lietuvos medicinos normos 13–15 punktuose nurodytą veiklą;

8.8. nepradėti gaivinimo teisės aktų nustatyta tvarka;

8.9. reikalauti darbdavio užtikrinti optimalias darbo ir saugios anestezijos sąlygas (patalpos, higieninės sąlygos, apsaugos priemonės, medicinos prietaisai, jų priežiūra ir atnaujinimas), nurodytas kiekvienos diagnostinės ar gydamosios procedūros metodikoje;

8.10. verstis siaura medicinos praktika;

8.11. gydytojas anesteziologas reanimatologas turi ir kitų teisių, nustatytų kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

III SKYRIUS PAREIGOS

9. Gydytojas anesteziologas reanimatologas privalo:

9.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, licenciją tirti, diagnozuoti ir gydyti ligas, būkles bei sveikatos sutrikimus, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

9.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultuotis ir (ar) gydytis pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

9.4. bendradarbiauti su sveikatos priežiūros ir kitais specialistais, dalyvaujančiais atliekant tyrimo, diagnostikos ir gydymo veiksmus;

9.5. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

9.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

9.7. pagal kompetenciją vykdyti privalomas sveikatos programas;

9.8. laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytais pagrindais ir tvarka;

9.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

9.10. laikytis licencijuojamos sveikatos priežiūros specialisto veiklos sąlygų;

9.11. tvarkyti gydytojo anesteziologo reanimatologo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.12. paaiškinti gydytojo anesteziologo reanimatologo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

9.13. taikyti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

9.14. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

9.15. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

10. Gydytojo anesteziologo reanimatologo profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kurie įgyjami baigus gydytojo anesteziologo reanimatologo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulinant įgytą profesinę kvalifikaciją atsižvelgiant į medicinos mokslo ir praktikos pažangą.

11. Gydytojas anesteziologas reanimatologas turi žinoti:

11.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

11.2. medicinos statistikos pagrindus;

11.3. sveikatos draudimo pagrindus;

11.4. sveikatos teisės pagrindus;

11.5. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus, mokėti jomis naudotis;

11.6. asmens duomenų apsaugos principus.

12. Gydytojas anesteziologas reanimatologas turi išmanyti:
 - 12.1. žmogaus fiziologiją ir patologiją, farmakologiją bei nozologiją;
 - 12.2. saugios anestezijos ir intensyviosios terapijos nuostatas;
 - 12.3. anestezijos būdus: raumenų, rektalinę, veninę, kaukinę (įskaitant laringinę kaukę), intubacinę (endotrachėjinę bei endobronchinę), epidurinę, spinalinę, nervinių rezginių, nervų kamienų, infiltracinę, paviršinę gleivinės anesteziją ir įvairių anestezijų rūšių derinimą;
 - 12.4. gyvybinių funkcijų rodiklius ir jų stebėjimo principus anestezijos, intensyviosios terapijos laikotarpiu;
 - 12.5. anesteziją ir perioperacinę priežiūrą visų amžiaus grupių pacientams, atliekant šių sričių invazines ir neinvazines intervencijas ir procedūras:
 - 12.5.1. bendrosios ir abdominalinės chirurgijos;
 - 12.5.2. akušerijos ir ginekologijos;
 - 12.5.3. urologijos;
 - 12.5.4. kraujagyslių chirurgijos;
 - 12.5.5. neurochirurgijos;
 - 12.5.6. ortopedijos ir traumatologijos;
 - 12.5.7. plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos;
 - 12.5.8. akių chirurgijos;
 - 12.5.9. audinių ir (ar) organų persodinimo;
 - 12.5.10. krūtinės chirurgijos;
 - 12.5.11. onkologijos;
 - 12.5.12. stacionarinės ir ambulatorinės chirurgijos;
 - 12.5.13. širdies chirurgijos;
 - 12.5.14. otorinolaringologijos;
 - 12.5.15. veido ir žandikaulių chirurgijos;
 - 12.5.16. radiologijos;
 - 12.5.17. ir kitų medicinos sričių pagal priskirtą kompetenciją;
 - 12.6. ūminio ir lėtinio skausmo malšinimą;
 - 12.7. paliatyviosios pagalbos principus;
 - 12.8. būtiniosios medicinos pagalbos principus;
 - 12.9. visų amžiaus grupių ir visų profilių pacientų intensyviąją terapiją;
 - 12.10. įvertinti ir nustatyti indikacijas intensyviajai terapijai, stebėjimo ir gydymo reanimacijos ir (ar) intensyviosios terapijos skyriuje poreikį;
 - 12.11. visų amžiaus grupių pacientų gaivinimą;
 - 12.12. vaistų, naudojamų anestezijai, intensyviajai terapijai, skausmo gydymui bei gaivinimui, klinikinę farmakologiją bei tarpusavio sąveiką;
 - 12.13. anesteziologijos, reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose naudojamos medicinos prietaisų veikimo ir naudojimo principus;
 - 12.14. anestezijos, atliktų procedūrų komplikacijas, jų profilaktikos ir gydymo principus;
 - 12.15. infuzinės ir transfuzinės terapijos principus, metodus, indikacijas, kontraindikacijas, komplikacijas;
 - 12.16. enterinės ir parenterinės mitybos principus, metodus, indikacijas, kontraindikacijas, komplikacijas, energijos ir maisto medžiagų poreikio apskaičiavimo principus ir metodus;
 - 12.17. vandens, elektrolitų ir šarmų rūgščių pusiausvyros palaikymo principus;
 - 12.18. antimikrobinę terapijos principus, metodus, indikacijas, kontraindikacijas, komplikacijas;
 - 12.19. žmogaus audinių, ląstelių ir organų donorystės ir audinių ir (ar) organų persodinimo iš mirusio žmogaus ir gyvo donoro tvarką;

12.20. multiorganinių donorų išlaikymo ir ruošimo principus.

13. Gydytojas anesteziologas reanimatologas, teikdamas anesteziologinę pagalbą, turi gebėti:

13.1. įvertinti paciento būklę prieš numatomą anesteziją (surinkti anamnezę, atlikti fizinį tyrimą, įvertinti laboratorinių bei instrumentinių tyrimų rezultatus);

13.2. įvertinti pagrindinės ligos ir gretutinių ligų įtaką perioperacinio laikotarpio eigai;

13.3. suplanuoti ir atlikti paciento perioperacinę priežiūrą:

13.3.1. sudaryti paruošimo anestezijai planą;

13.3.2. parinkti ir atlikti šių rūšių anesteziją:

13.3.2.1. raumenų;

13.3.2.2. rektalinę;

13.3.2.3. veninę;

13.3.2.4. kaukinę (įskaitant gerklų kaukę);

13.3.2.5. intubacinę (endotrachėjinę ir endobronchinę);

13.3.2.6. epidurinę;

13.3.2.7. spinalinę;

13.3.2.8. nervinių rezginių;

13.3.2.9. nervų kamienų;

13.3.2.10. infiltracinę;

13.3.2.11. paviršinę gleivinės anesteziją;

13.3.3. stebėti ir gydyti pacientą ankstyvuoju poanestetiniu laikotarpiu.

14. Gydytojas anesteziologas reanimatologas taikydamas intensyviosios terapijos metodus turi gebėti:

14.1. atlikti kritinių būklių pacientų vertinimą ir, jei reikia, gaivinimą:

14.1.1. atpažinti, įvertinti ir gydyti kritines būkles;

14.1.2. atlikti pradinį ir specialųjį gaivinimą;

14.2. diagnozuoti ir gydyti kritines būkles ir jas sukėlusias ligas:

14.2.1. kvėpavimo sistemos;

14.2.2. širdies ir kraujagyslių;

14.2.3. virškinimo trakto;

14.2.4. inkstų;

14.2.5. kepenų ir tulžies lataų;

14.2.6. infekcines;

14.2.7. neurologines;

14.2.8. hematologines;

14.2.9. onkologines;

14.2.10. imunologines;

14.2.11. reumatologines;

14.2.12. metabolines;

14.2.13. endokrinines;

14.2.14. neuroraumenines;

14.2.15. akušerines, sukeltas gimdymo;

14.2.16. po sunkios traumos, nudegimų;

14.2.17. prieš ir po chirurginių intervencijų, operacijų;

14.2.18. hipotermijos, hipertermijos;

14.3. įvertinti lėtinių ir gretutinių ligų įtaką ūminėms būklėms;

14.4. diagnozuoti ir gydyti ūminius organų sistemų funkcijų sutrikimus;

14.5. diagnozuoti ir gydyti sepsį ir neinfekcinės kilmės sisteminio uždegimo būkles;

14.6. diagnozuoti ir gydyti ūminius apsinuodijimus;

14.7. taikyti gydymo metodus bei vertinti jų veiksmingumą, esant organų sistemų funkcijų sutrikimams:

- 14.7.1. infuzinę terapiją;
- 14.7.2. kraujo komponentų transfuziją;
- 14.7.3. neinvazinį ir invazinį kraujotakos funkcijos koregavimą;
- 14.7.4. neinvazinį ir invazinį kvėpavimo funkcijos koregavimą;
- 14.7.5. inkstų pakaitinę terapiją;
- 14.7.6. klinikinę mitybą;
- 14.7.7. skausmo malšinimą;
- 14.7.8. medikamentinę sedaciją;
- 14.7.9. medikamentinę neuroraumeninę blokadą;
- 14.7.10. priešmikrobinę terapiją;
- 14.7.11. koreguoti elektrolitų, glikemijos ir šarmų-rūgščių balansą.
- 15. Gydytojas anesteziologas reanimatologas turi gebėti atlikti šioje medicinos normoje nurodytas procedūras, operacijas:
 - 15.1. manipuliacijas, užtikrinančias kvėpavimo takų praeinamumą ir kvėpavimą (spontaninį arba dirbtinį):
 - 15.1.1. uždėti kaukę;
 - 15.1.2. įkišti orofaringinį vamzdelį;
 - 15.1.3. įkišti nazofaringinį vamzdelį;
 - 15.1.4. įkišti kombinuotą vamzdelį;
 - 15.1.5. įkišti gerklų kaukę;
 - 15.1.6. endotrachėjinę bei endobronchinę intubaciją;
 - 15.1.7. konikotomiją;
 - 15.1.8. tracheostomiją;
 - 15.1.9. pertrachėjinę deguonies srovės plaučių ventiliaciją;
 - 15.1.10. retrogradinę trachėjos intubaciją;
 - 15.1.11. fibrooptinę trachėjos ir bronchų intubaciją;
 - 15.2. bronchoskopiją:
 - 15.2.1. kvėpavimo takų praeinamumui užtikrinti ir palaikyti;
 - 15.2.2. kvėpavimo takams išvalyti;
 - 15.2.3. ištyrimo medžiagai / pasėliui iš kvėpavimo takų paimti;
 - 15.3. dirbtinę plaučių ventiliaciją rankiniais ir automatiniais aparatais;
 - 15.4. kvėpavimo sistemos ir dujų apykaitos stebėseną;
 - 15.5. pulsoksimetriją;
 - 15.6. invazinę ir neinvazinę kraujotakos stebėseną;
 - 15.7. anestezijos gylio stebėseną;
 - 15.8. neuroraumeninės jungties stebėseną;
 - 15.9. periferinės ir centrinės venos punkciją ir kateterizaciją;
 - 15.10. arterijos punkciją ir kateterizaciją;
 - 15.11. juosmeninę punkciją;
 - 15.12. epidurinės ertmės punkciją ir kateterizaciją;
 - 15.13. injekcijas į veną, arteriją, raumenis, poodį, epidurinę ertmę, subarahnoidinę ertmę;
 - 15.14. perineurines injekcijas ir kateterizaciją;
 - 15.15. pleuros ertmės punkciją ir drenavimą;
 - 15.16. elektrokardiografiją;
 - 15.17. elektrinę širdies defibriliaciją bei kardioversiją;
 - 15.18. elektrinę širdies stimuliaciją;
 - 15.19. intraaortinę kontrapulsaciją;
 - 15.20. ekstrakorporinę kraujo apytaką;
 - 15.21. plazmaferezę;
 - 15.22. plazmosorbciją;

- 15.23. hemosorbciją;
 - 15.24. hemodializę, hemofiltraciją ir hemodiafiltraciją;
 - 15.25. pakaitinę kepenų terapiją;
 - 15.26. intraabdominalinio spaudimo matavimą;
 - 15.27. gastrotonometriją;
 - 15.28. skrandžio zondavimą;
 - 15.29. abdominalinę paracentezę;
 - 15.30. šlapimo pūslės kateterizavimą;
 - 15.31. intrakranijinio spaudimo matavimą;
 - 15.32. elektroencefalografiją;
 - 15.33. temperatūros matavimą;
 - 15.34. atlikti tikslinę ultragarso diagnostiką, taikant greitos diagnostikos protokolus (įskaitant krūtinės ląstos organų (plaučių ir širdies), pilvo organų ultragarsinį tyrimą), perioperaciniu laikotarpiu ir kritinių būklių metu, jei yra baigęs rezidentūros studijų programą, kurios metu buvo mokoma šių metodikų ir procedūrų;
 - 15.35. taikyti specialiąsias priemones donoro audiniams ir (ar) organams paruošti transplantacijai;
 - 15.36. atlikti specialia medicinos priemone (prietaisu) laboratorinius tyrimus reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuje, intensyviosios terapijos palatoje (prie ligonio lovos).
-

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-493](#), 2019-04-24, paskelbta TAR 2019-04-25, i. k. 2019-06781
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. V-1054 "Dėl Lietuvos medicinos normos MN 25:2009 "Gydytojas anesteziologas reanimatologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė" patvirtinimo" pakeitimo